

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/166/2005

OPINIE O KOALICJI PIS I PO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2005

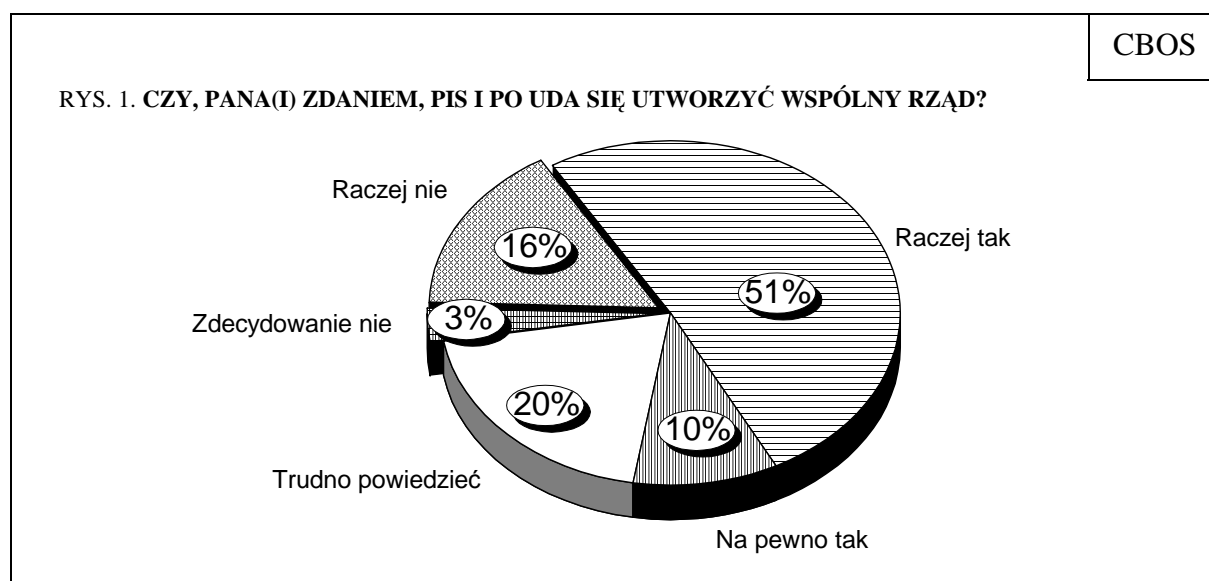
PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

Już na długo przed wyborami parlamentarnymi liderzy PiS i PO zapowiadali powstanie wspólnej koalicji rządowej. Mimo iż rozmowy o utworzeniu koalicyjnego rządu okazują się trudne, obie partie nadal w sposób zdecydowany podtrzymują gotowość jego powołania.

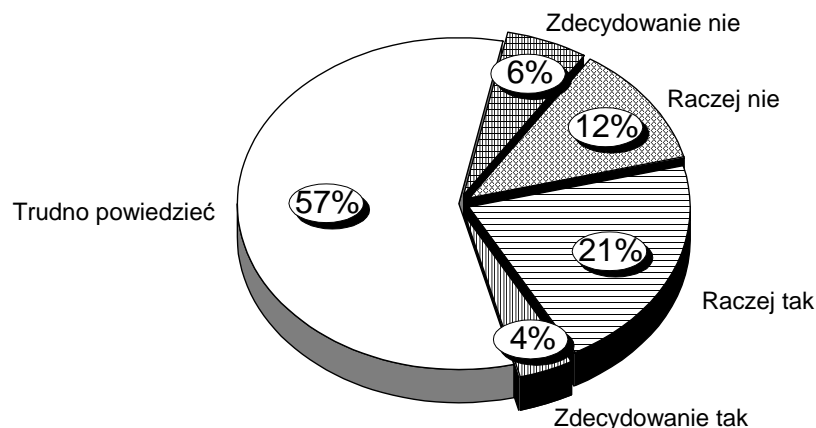
Większość ankietowanych¹ wierzy, że PiS i PO uda się utworzyć wspólny rząd. Przekonanie o powstaniu takiego gabinetu wyraża zdecydowana większość wyborców obu ugrupowań (79% zwolenników PiS i 75% zwolenników PO).

Wysunięcie przez PiS na stanowisko premiera koalicyjnego rządu Kazimierza Marcinkiewicza - polityka nieznanego szerszej opinii publicznej - zaskoczyło Polaków. Ponad połowa badanych (57%) nie potrafi bowiem powiedzieć, czy jest to dobry kandydat na szefa rządu. Badani, którzy mają wyrobioną opinię w tej kwestii, częściej sądzą, że jest to dobra kandydatura (25%) niż zła (18%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (185) zrealizowano w dniach od 13 do 16 października 2005 roku na liczącej 1003 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

RYS. 2. KANDYDATEM NA PREMIERA W RZĄDZIE KOALICJI PiS I PO JEST KAZIMIERZ MARCINKIEWICZ. CZY, PANA(I) ZDANIEM, JEST TO DOBRY KANDYDAT NA PREMIERA CZY TEŻ NIE?

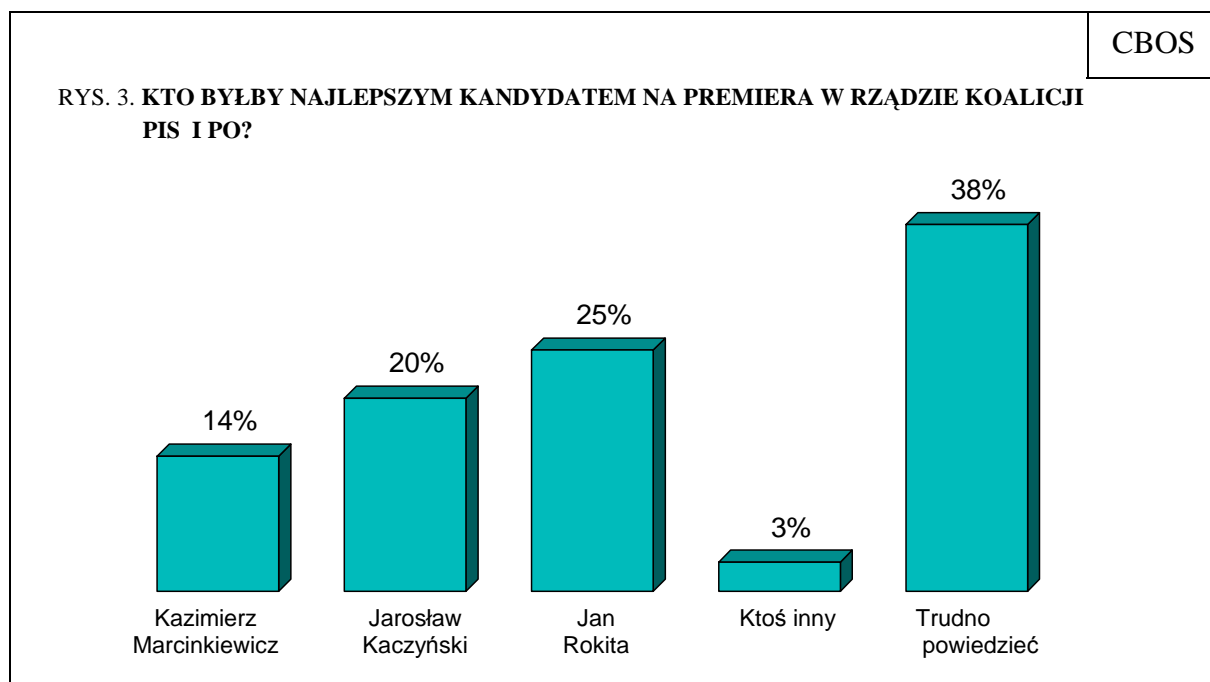
Wydaje się, że Kazimierz Marcinkiewicz jest politykiem stosunkowo mało znanym również w elektoracie własnej partii. Ponad dwie piąte wyborców PiS nie potrafi bowiem ocenić, czy nadaje się on do pełnienia powierzonych mu misji. Pozostali zwolennicy tego ugrupowania sądzą jednak, że będzie on dobrym szefem koalicyjnego rządu. Akceptacja Kazimierza Marcinkiewicza jako premiera przeważa także wśród zwolenników LPR oraz Samoobrony. Mniejsze uznanie budzi on natomiast w elektoracie przyszłego koalicjanta - powierzenie temu politykowi misji tworzenia rządu wyborcy PO oceniają raczej krytycznie. Kandydatura Kazimierza Marcinkiewicza nie uzyskała także przychylności zwolenników SLD i PSL.

Tabela 1

Elektoraty partyjne	Kandydatem na premiera w rządzie koalicji PiS i PO jest Kazimierz Marcinkiewicz. Czy, Pana(i) zdaniem, jest to dobry kandydat na premiera czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	46	10	43
LPR*	44	7	49
Samoobrona	33	18	49
PO	24	34	42
PSL	17	27	57
SLD	13	34	53

* Dane dotyczące elektoratu tej partii należy traktować szczególnie ostrożnie ze względu na niewielką liczebność wyborców LPR w badanej próbie

W opinii Polaków, lepszymi kandydatami na premiera niż Kazimierz Marcinkiewicz byłiby Jarosław Kaczyński (20%) lub Jan Rokita (25%). Wprawdzie Jan Rokita był typowany do tej roli częściej niż lider PiS, jednak kandydaci zwycięskiej partii otrzymali więcej wskazań (łącznie 34%) niż polityk PO.

Sami wyborcy PiS równie chętnie widzieliby w roli premiera Kazimierza Marcinkiewicza (25%), co Jarosława Kaczyńskiego (25%). Dość znaczną popularnością w elektoracie tej partii cieszy się także Jan Rokita, którego typowałby na szefa rządu prawie co piąty wyborca PiS. Jan Rokita jest, co oczywiste, faworytem zwolenników PO - za najlepszego kandydata na premiera uważa go ponad połowa wyborców tej partii. Pozostali sympatycy Platformy woleliby raczej widzieć na tym stanowisku Jarosława Kaczyńskiego niż Kazimierza Marcinkiewicza. Zwolennicy LPR wskazują stosunkowo najczęściej na Jarosława Kaczyńskiego, wyborcy SLD na Jana Rokitę, natomiast w elektoratach PSL i Samoobrony obaj politycy mają niemal takie samo poparcie.

Tabela 2

Elektoraty partyjne	Wskazania respondentów, których zdaniem najlepszym kandydatem na premiera w rządzie koalicji PiS i PO byłby:				
	Kazimierz Marcinkiewicz	Jarosław Kaczyński	Jan Rokita	Ktoś inny	Trudno powiedzieć
	w procentach				
PiS	25	25	19	1	30
LPR*	24	37	21	0	18
SLD	17	15	23	13	33
Samobrona	13	24	24	7	33
PSL	11	23	25	7	34
PO	9	14	53	3	22

* Dane dotyczące elektoratu tej partii należy traktować szczególnie ostrożnie ze względu na niewielką liczebność wyborców LPR w badanej próbie

Porównanie elementów programów zwycięskich partii i - przede wszystkim - dotychczasowy przebieg rozmów między przyszłymi koalicjantami powodują, że większość Polaków (66%) jest przekonana, że PiS i PO różnią się w poglądach na najważniejsze sprawy kraju. Poczucie, że partie zamierzające tworzyć wspólnie rząd mają rozbieżne opinie w kwestiach kluczowych dla kraju, nie jest niczym nowym. Polacy doświadczali go zarówno przed czterema laty, gdy swoje rządy rozpoczynała koalicja SLD-PSL-UP, jak i przed ośmiu laty, gdy przystępował do pracy rząd AWS-UW. Obecnie wrażenie niespójności programowej koalicjantów jest jeszcze bardziej powszechne niż wówczas, jednak należy zwrócić uwagę, że poprzednie badania przeprowadzaliśmy już po sformowaniu rządu i ocenie pierwszych tygodni jego pracy. Ostatni sondaż realizowaliśmy natomiast w trakcie kampanii prezydenckiej (między I i II turą wyborów), w której rywalizowali ze sobą kandydaci partii koalicyjnych, co sprzyjało podkreśleniu różnic między konkurującymi ze sobą pretendencjami i ich partiami.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, partie zamierzające utworzyć (tworzące) koalicje rządową...różnią się w swoich poglądach na najważniejsze sprawy kraju czy też nie?	AWS-UW	SLD-UP-PSL	PiS-PO
	XI 1997	XI 2001	X 2005
	w procentach		
Zdecydowanie się różnią	12	8	18
Raczej się różnią	45	46	48
Raczej się nie różnią	21	26	15
W ogóle się nie różnią	2	1	2
Trudno powiedzieć	21	20	18

Poczucie, że przyszli koalicjanci różnią się w poglądach na najważniejsze sprawy kraju, towarzyszy wyborcom obu zwycięskich partii. O rozbieżnościach programowych między obiema partiami przekonanych jest 70% zwolenników PiS i 74% wyborców PO. Podobieństwo programowe dostrzega natomiast odpowiednio 20% i 22% z nich.

Podzielone są opinie Polaków na temat przyszłej współpracy koalicyjnej między PiS i PO. Prawie dwie piąte badanych (37%) sądzi, że będzie się ona dobrze układała, i niemal tyle samo (36%) jest przeciwnego zdania. Przewidywania dotyczące funkcjonowania koalicji PiS-PO są nieco gorsze niż formułowane w odniesieniu do koalicji SLD-UP-PSL przed czterema laty i do koalicji AWS-UW przed ośmioma laty. Należy jednak poczynić zastrzeżenie, że o ile powstanie koalicji PiS-PO jest jeszcze ciągle w sferze deklaracji, o tyle oba poprzednie badania przeprowadzaliśmy już po zawiązaniu koalicji i utworzeniu rządu.

Tabela 4

Jak Pan(i) sądzi, czy współpraca ...w ramach wspólnej koalicji rządowej będzie się układała:	AWS-UW	SLD-UP-PSL	PiS-PO
	XI 1997	XI 2001	X 2005
	w procentach		
- bardzo dobrze	1	1	1
- raczej dobrze	41	42	36
- raczej źle	27	26	32
- zdecydowanie źle	6	5	4
Trudno powiedzieć	25	26	26

Mimo postrzeganych różnic programowych między zwycięskimi partiami, ich zwolennicy wyrażają przekonanie, że współpraca PO i PiS w ramach wspólnej koalicji rządowej będzie się dobrze układała. Deklaracje te należy traktować nie tylko jako ocenę szans porozumienia między obiema partiami, ale także jako wyraz woli utworzenia takiej koalicji. Można zatem powiedzieć, że wyborcy PiS i PO chcą powstania koalicji tych partii. O ile zwolennicy przyszłych koalicjantów wierzą w powodzenie koalicji PiS-PO, o tyle wątpliwości co do tego mają wyborcy partii, które najprawdopodobniej znajdą się w opozycji. Źle wróżą przyszłej koalicji przede wszystkim wyborcy SLD - prawie trzy czwarte z nich sądzi, że współpraca między rządzącymi partiami będzie się źle układała.

Tabela 5

Elektoraty partyjne	Jak Pan(i) sądzi, czy współpraca PiS i PO w ramach wspólnej koalicji rządowej będzie się układała:		
	dobrze	źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	55	35	10
PiS	51	27	22
PSL	38	42	20
LPR*	28	36	37
Samoobrona	27	33	40
SLD	22	74	5

* Dane dotyczące elektoratu tej partii należy traktować szczególnie ostrożnie ze względu na niewielką liczebność wyborców LPR w badanej próbie

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, PiS i PO uda się utworzyć wspólny rząd?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	61	19	20	1002
Płeć				
Mężczyźni	67	17	15	441
Kobiety	55	21	24	501
Wiek				
18-24 lat	42	39	19	145
25-34	59	25	16	167
35-44	59	23	18	148
45-54	74	10	15	190
55-64	65	13	22	123
65 lat i więcej	62	8	29	169
Miejsce zamieszkania				
Wies	57	22	20	353
Miasto do 20 tys.	65	11	24	120
20-100 tys.	56	20	23	180
101-500 tys.	62	19	19	168
501 tys. i więcej mieszk.	73	18	9	120
Wykształcenie				
Podstawowe	51	21	28	275
Zasadnicze zawodowe	60	19	20	239
Średnie	65	18	16	326
Wyższe	75	17	8	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	83	12	5	59
Prac. umysł. niż. szczebla	69	19	13	95
Pracownicy fiz.- umysł.	53	27	20	71
Robotnicy wykwalifikowani	62	25	13	75
Robotnicy niewykwalifik.	59	19	22	52
Rolnicy	50	23	27	49
Pracujący na własny rach.	74	16	10	25
Bierni zawodowo				
Renciści	63	12	25	101
Emeryci	65	9	26	196
Uczniowie i studenci	46	38	16	72
Bezrobotni	49	27	24	108
Gospodynie domowe i inni	65	18	17	40
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	71	21	7	141
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	66	21	13	70
sekt. pryw. poza rolnict.	61	20	19	165
prywatnym gosp. rolnym	57	21	22	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	60	21	19	111
301-500	67	18	15	170
501-900	66	16	18	212
901-1200	71	16	12	88
Powyżej 1200 zł	64	19	16	51
Ocena własnych war. mater.				
Złe	57	22	21	294
Średnie	62	17	21	410
Dobre	65	20	15	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	13	27	68
Raz w tygodniu	65	18	17	492
1-2 razy w miesiącu	57	20	23	164
Kilka razy w roku	55	23	22	179
W ogóle nie uczestniczy	60	16	24	99
Poglądy polityczne				
Lewica	68	16	16	154
Centrum	57	27	16	279
Prawica	76	14	10	265
Trudno powiedzieć	44	19	37	242

Tabela 2. Kandydatem na premiera w rządzie koalicji PiS i PO jest Kazimierz Marcinkiewicz. Czy, Pana(i) zdaniem, jest to dobry kandydat na premiera czy też nie?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	18	57	1002
Płeć				
Mężczyźni	28	21	51	441
Kobiety	23	15	62	501
Wiek				
18-24 lat	25	23	52	145
25-34	24	18	59	167
35-44	19	16	64	148
45-54	28	21	51	190
55-64	26	17	56	123
65 lat i więcej	29	11	60	169
Miejsce zamieszkania				
Wieś	25	16	60	353
Miasto do 20 tys.	25	18	57	120
20-100 tys.	31	15	54	180
101-500 tys.	21	20	59	168
501 tys.i więcej mieszk.	24	25	51	120
Wykształcenie				
Podstawowe	23	14	63	275
Zasadnicze zawodowe	29	14	57	239
Średnie	25	21	54	326
Wyższe	24	26	51	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	30	26	44	59
Prac.umysł.niż.szczebla	23	25	52	95
Pracownicy fiz.- umysł.	21	26	53	71
Robotnicy wykwalifikowani	28	16	56	75
Robotnicy niewykwalifik.	27	20	53	52
Rolnicy	23	15	62	49
Pracujący na własny rach.	17	14	69	25
Bierni zawodowo				
Renciści	19	18	62	101
Emeryci	30	14	56	196
Uczniowie i studenci	31	27	42	72
Bezrobotni	18	8	74	108
Gospodynie domowe i inni	29	8	64	40
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	23	48	141
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	24	24	52	70
sekt. pryw. poza rolnict.	24	22	54	165
prywatnym gosp. rolnym	22	17	61	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	24	20	56	111
301-500	28	14	57	170
501-900	31	17	52	212
901-1200	33	25	43	88
Powyżej 1200 zł	25	29	46	51
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	16	57	294
Średnie	22	17	61	410
Dobre	29	22	49	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	6	62	68
Raz w tygodniu	28	18	54	492
1-2 razy w miesiącu	19	20	60	164
Kilka razy w roku	16	22	62	179
W ogóle nie uczestniczy	23	20	56	99
Poglądy polityczne				
Lewica	25	25	50	154
Centrum	23	20	57	279
Prawica	38	20	42	265
Trudno powiedzieć	14	8	78	242

Tabela 3. Kto byłby najlepszym kandydatem na premiera w rządzie koalicji PO i PiS?

(%)

	Kazimierz Marcinkiewicz	Jarosław Kaczyński	Jan Rokita	Ktoś inny	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	14	20	25	3	38	1002
Płeć						
Mężczyźni	16	22	26	4	32	441
Kobiety	13	18	24	3	42	501
Wiek						
18-24 lat	14	16	29	2	39	145
25-34	12	25	26	2	35	167
35-44	7	20	24	1	48	148
45-54	13	23	29	4	31	190
55-64	15	20	24	7	34	123
65 lat i więcej	26	14	17	4	40	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	13	22	20	2	44	353
Miasto do 20 tys.	17	20	26	5	33	120
20-100 tys.	22	15	27	3	32	180
101-500 tys.	11	21	25	5	38	168
501 tys. i więcej mieszk.	13	18	35	3	31	120
Wykształcenie						
Podstawowe	14	18	19	2	46	275
Zasadnicze zawodowe	14	22	20	3	41	239
Średnie	15	17	35	4	29	326
Wyższe	14	28	19	5	35	101
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	13	29	23	2	33	59
Prac. umysł. niż. szczebla	14	22	38	0	26	95
Pracownicy fiz. - umysł.	13	29	21	1	36	71
Robotnicy wykwalifikowani	11	17	25	3	43	75
Robotnicy niewykwalifik.	11	24	22	2	41	52
Rolnicy	13	20	13	1	53	49
Pracujący na własny rach.	18	15	30	11	26	25
Bierni zawodowo						
Renciści	12	20	24	7	37	101
Emeryci	24	15	21	5	36	196
Uczniowie i studenci	16	7	42	2	32	72
Bezrobotni	7	24	20	3	46	108
Gospodynie domowe i inni	9	18	20	2	51	40
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	15	24	26	1	34	141
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	11	26	32	2	29	70
sekt. pryw. poza rolnict.	13	21	28	3	35	165
prywatnym gosp. rolnym	12	20	15	2	50	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	14	22	22	2	41	111
301-500	15	21	32	5	27	170
501-900	18	21	25	2	35	212
901-1200	27	16	26	7	24	88
Powyżej 1200 zł	8	31	36	8	17	51
Ocena własnych war. mater.						
Złe	14	19	21	5	40	294
Średnie	14	17	25	2	42	410
Dobre	17	25	28	3	27	237
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	19	14	16	1	50	68
Raz w tygodniu	17	22	24	2	35	492
1-2 razy w miesiącu	11	17	25	3	44	164
Kilka razy w roku	10	20	24	4	42	179
W ogóle nie uczestniczy	12	17	31	9	31	99
Poglądy polityczne						
Lewica	17	18	29	7	29	154
Centrum	14	19	31	4	33	279
Prawica	21	26	31	2	20	265
Trudno powiedzieć	7	15	8	3	67	242

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, partie zamierzające utworzyć koalicję rządową - PiS i PO - różnią się w swoich poglądach na najważniejsze sprawy kraju czy też nie?

(%)

	Różnią się	Nie różnią się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	66	17	18	1002
Płeć				
Mężczyźni	70	17	13	441
Kobiety	64	15	21	501
Wiek				
18-24 lat	63	25	12	145
25-34	71	14	15	167
35-44	74	9	18	148
45-54	66	20	13	190
55-64	66	15	19	123
65 lat i więcej	60	12	28	169
Miejsce zamieszkania				
Wieś	64	15	22	353
Miasto do 20 tys.	66	22	12	120
20-100 tys.	69	13	18	180
101-500 tys.	68	17	15	168
501 tys.i więcej mieszk.	70	17	13	120
Wykształcenie				
Podstawowe	60	13	26	275
Zasadnicze zawodowe	66	18	17	239
Średnie	70	17	13	326
Wyższe	74	16	10	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	80	12	9	59
Prac.umysł.niż.szczebla	76	14	10	95
Pracownicy fiz.- umysł.	61	24	15	71
Robotnicy wykwalifikowani	68	13	19	75
Robotnicy niewykwalifik.	65	13	23	52
Rolnicy	68	7	25	49
Pracujący na własny rach.	70	27	4	25
Bierni zawodowo				
Renciści	63	15	21	101
Emeryci	63	14	23	196
Uczniowie i studenci	64	31	5	72
Bezrobotni	66	16	19	108
Gospodynie domowe i inni	63	12	25	40
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	77	14	9	141
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	70	18	12	70
sekt. pryw. poza rolnict.	62	20	18	165
prywatnym gosp. rolnym	69	9	22	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	75	13	12	111
301-500	66	19	15	170
501-900	65	19	16	212
901-1200	72	19	10	88
Powyżej 1200 zł	78	17	6	51
Ocena własnych war. mater.				
Złe	66	16	18	294
Średnie	66	15	19	410
Dobre	69	18	14	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	57	17	26	68
Raz w tygodniu	69	16	15	492
1-2 razy w miesiącu	70	15	15	164
Kilka razy w roku	62	17	21	179
W ogóle nie uczestniczy	57	19	24	99
Poglądy polityczne				
Lewica	68	20	12	154
Centrum	72	16	12	279
Prawica	72	21	7	265
Trudno powiedzieć	53	9	38	242

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, czy współpraca PiS i PO w ramach wspólnej koalicji rządowej będzie się układała:

(%)

	dobrze	źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	36	26	1002
Płeć				
Mężczyźni	39	39	22	441
Kobiety	37	35	28	501
Wiek				
18-24 lat	32	46	22	145
25-34	45	35	21	167
35-44	38	42	20	148
45-54	43	38	19	190
55-64	32	38	30	123
65 lat i więcej	34	25	40	169
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	36	30	353
Miasto do 20 tys.	43	34	23	120
20-100 tys.	41	34	25	180
101-500 tys.	37	41	22	168
501 tys.i więcej mieszk.	40	43	16	120
Wykształcenie				
Podstawowe	32	32	36	275
Zasadnicze zawodowe	41	37	22	239
Średnie	41	37	22	326
Wyższe	36	51	13	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	46	45	9	59
Prac.umysł.niż.szczebła	37	44	19	95
Pracownicy fiz.- umysł.	41	33	26	71
Robotnicy wykwalifikowani	42	40	17	75
Robotnicy niewykwalifik.	31	34	35	52
Rolnicy	32	38	30	49
Pracujący na własny rach.	44	46	10	25
Bierni zawodowo				
Renciści	32	36	33	101
Emeryci	38	28	34	196
Uczniowie i studenci	41	45	14	72
Bezrobotni	32	43	25	108
Gospodynie domowe i inni	48	25	27	40
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	38	45	16	141
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	49	34	17	70
sekt. pryw. poza rolnict.	37	40	23	165
prywatnym gosp. rolnym	29	43	27	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	38	42	20	111
301-500	43	36	21	170
501-900	39	37	24	212
901-1200	41	47	12	88
Powyżej 1200 zł	45	38	17	51
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	33	42	25	294
Średnie	37	33	30	410
Dobre	45	38	17	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	36	21	43	68
Raz w tygodniu	41	35	24	492
1-2 razy w miesiącu	35	39	26	164
Kilka razy w roku	35	39	26	179
W ogóle nie uczestniczy	29	43	28	99
Poglądy polityczne				
Lewica	34	50	16	154
Centrum	34	42	24	279
Prawica	53	32	15	265
Trudno powiedzieć	29	28	43	242